

TESS
GERRITSEN

RIZZOLI & ISLES:

KATSO
LÄHELLE

Suomentanut Ilkka Rekiaro

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Englanninkielinen alkuteos:

Listen to Me

Copyright © 2022 by Tess Gerritsen

Published by agreement with Licht & Burr Literary Agency, Denmark,
on behalf of Jane Rotrosen Agency LLC.

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

ISBN 978-951-1-44379-7

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

Omistettu Joshille ja Lauralle

1

AMY

O lisi pitänyt ottaa saappaat, hän ajatteli astuessaan Snell-kirjastosta ja nähdessään kampusta peittävän tuoreen räntä- ja loskakerroksen. Aamulla hänen lähtiessään yliopistolle oli ollut kymmenen astetta lämmintä. Keväisten päivien putki oli saanut hänet ajattelemaan, että talven selkä oli vihdoin taittunut, ja hän oli tullut kampukselle farkuissa ja hupparissa, jalassaan voinpehmeästä nahasta tehdyt upouudet vaaleanpunaiset avokkaat. Mutta sillä aikaa, kun hän oli koko päivän tehnyt sisällä töitä kannettavalla tietokoneellaan, ulkona oli alkanut rytinällä takatalvi. Nyt oli hämärää, ja hyytävän viiman pyyhkiessä sisäpihaa jalkakäytävä olisi pian liukas kuin luistinrata.

Hän huokaisi, kiskaisi hupparin vetoketjun kiinni ja heilautti repun selkään; reppu oli painava kirjoista ja läppäristä. *Ei auta itku. Menoksi vain.* Hän laskeutui kirjaston portaat varovasti ja astui nilkkoihin ulottuvaan loskaan. Hän kahlasii märin, kohmettuvin jaloin Haydn Hallin ja Blackman-auditorion välistä kujaa. Uudet kengät olivat piloilla. Tyhmästi tehty. Näin kävi, kun ei katsonut aamulla ennustetta. Kun unohti, että maaliskuu Bostonissa voi särkeä tytön sydämen.

Eli Hallille tultuaan hän yhtäkkiä pysähtyi. Kääntyi. Oliko hän kuullut takaansa askelia? Hän katseli hetken aikaa rakennusten välistä kujaa, mutta näki vain lyhtyjen valossa kiiltävän aution väylän. Hämärä ja koiranilma olivat tyhjentäneet kampuksen, eikä hän enää kuullut askelia vaan pelkkää rätäsateen ropinaa ja kaukaa Huntington Avenuelta autojen suhinaa.

Hän nykäisi hupparia tiukemmalle ja jatkoi matkaa.

Kampuksen keskusaukio kiilsivät märästä jäädästä, ja hänen kelvottomat kenkensä mursivat lätäköiden riitteen ja roiskivat vettä farkkujen lahkeille. Varpaista oli jo kadonnut tunto.

Tämä oli professori Harthoornin vika. Proffa oli syy siihen, että hän oli ollut koko päivän kirjastossa eikä ollut nyt kotona ruokapöydässä vanhempiensa kanssa, vaan täällä – varpaat kohmeessa ja paleltumisvaarassa. Vain siksi että 32-sivuinen gradu, jota hän oli työstänyt monta kuukautta, oli *puutteellinen*, kuten proffa oli sanonut. *Riittämätön*, tämä oli sanonut, koska hän ei ollut käsitellyt Artemisia Gentileschin elämän keskeisintä tapahtumaa, mullistavaa traumaa, joka antoi Gentileschin maalauksille väkevää, väkivaltaista voimaa: hänen raiskaustaan.

Ihan kuin naiset olisivat savikokkareita, joita piti nuijia ja pahoinpidellä, jotta heistä tulisi jotain suurempaa. Ihan kuin Artemisia olisi tarvinnut kunnan vanhanaikaisen raiskauksen kehittyäkseen taiteilijaksi.

Harthoornin kommentit lietsoivat Amyn kiukkua hänen kävellessään aukion poikki loskassa. Mitä sellainen miehenkäppänä muka ymmärsi naisista ja kaikista uuvuttavista ja raivostuttavista riesoista, joita naiset joutuvat sietämään? Esimerkiksi avuliaista neuvoista, joita miehet heille kaikkietävän ylimielisesti jakelivat.

Hän pääsi suojatien kohdalle ja pysähtyi valoihin,

jotka olivat juuri vaihtuneet punaiselle. Pitihän se arvata; tänään mikään ei sujunut. Autot ajoivat ohi vettä roiskuttaen. Röntä ropisi hänen repulleen, ja hän mietti, kastuisiko läppäri ja menettäisikö hän kaiken iltapäivän mittaan tekemänsä työn. Se kruunaisi päivän. Se olisi hänen palkkansa siitä, ettei ollut katsonut ennustetta. Ja ettei ottanut sateenvarjoa mukaan. Ja oli pannut jalkaan älyttömät avokkaat.

Valo oli edelleen punaisella. Rikkikö se oli? Kannattaisiko vain juosta punaista päin kadun yli?

Hän oli niin keskittynyt jalankulkuvaloon, ettei huomannut takanaan seisovaa miestä. Sitten jokin mieheissä sai hänet havahtumaan. Kenties nailontakin kahina tai suusta leijuva alkoholin haju. Yhtäkkiä hän tiesi, että joku seisoi hänen takanaan, ja kääntyi katsomaan.

Mies oli pukeutunut lämpimästi: tämän kasvoista näkyi oikeastaan vain silmät. Kaulahuivi nousi leukaan ja pipo laskeutui kulmakarvoihin. Mies ei karttanut hänen katsettaan vaan tuijotti häntä silmiin niin läpitukevasti, että hän koki sen tungettelevaksi, kuin tuijotus olisi imuroinut hänestä syvimpiä salaisuuksia. Mies ei liikahtanut häneen päin, mutta katse riitti tekemään Amyn olon epä-mukavaksi.

Hän vilkaisi Huntington Avenuen yli vastakkaisen puolen liikkeisiin. Tacopuoti oli auki, ikkunoista loisti kirkasta valoa, ja hän näki sisällä muutaman asiakkaan. Turvallinen paikka, jossa oli muita, jos hän tarvitsisi apua. Hän voisi pujahtaa sinne lämmittelemään ja vaikka tilata Uberilta kyydin kotiin.

Valo vaihtui lopulta vihreäksi.

Hän astui liian nopeasti, ja nahkaisen avokkaan pohja lipesi jään liukastamalla asfaltilla. Hän yritti käsiä huiতোen pysyä pystyssä, mutta reppu sai hänet menettämään tasa-

painon ja hän kaatua tömähti pehvalleen loskaan. Hän
kömpi takaisin jaloilleen järkyttyneenä ja housut märkinä.
Hän ei ehtinyt nähdä kohti kiitäviä ajovaloja.

2

ANGELA

Kaksi kuukautta myöhemmin

Jos näet jotain, sano jotain. Me kaikki olemme kuulleet tuon neuvon niin usein, että havahdumme aina nähdessämme epäilyttävän laukun jossain minne se ei kuulu tai huomattessamme hiipparin lymyävän kadulla. Minä ainakin, etenkin koska tyttäreni Jane on poliisi ja miesystäväni Vince on eläköitynyt poliisi. Olen kuullut heidän pelottavia tarinoitaan, ja voit olla varma, että jos näen jotain, minä myös sanon jotain. Minä pidän kotikatua visusti silmällä.

Asun Reveren kaupungissa, joka ei tarkkaan ottaen kuulu varsinaiseen Bostoniin vaan on eräänlainen Bostonin edullisempi serkku hiukan pohjoisempana. Minun kadullani seisoo kylki kyljessä vaatimattomia omakotitaloja. Frank (josta pian tulee minun eksäni) sanoi niitä ensiasunnoiksi, kun muutimme tänne neljäkymmentä vuotta sitten, joskaan emme koskaan vaihtaneet isompaan. Eikä vaihtanut naapurimme Agnes Kaminskykään tai Glen Druckmeyer, joka kuoli vastapäisessä talossa – siitä tuli sillä lailla hänelle ensiasunnon vastakohta. Vuosien

mittaa näin perheiden muuttavan tänne ja sitten pois. Taloni oikealla puolella on jälleen talo tyhjiään ja myytävänä odottamassa seuraavan perheen vuoroa. Vasemmalla puolellani asuva Agnes oli paras ystäväni, kunnes aloin seurustella Vince Korsakin kanssa, mikä sai Agnesin pöyristymään, koska avioeroni on vasta vireillä, joten minusta tuli hänen silmissään syntinen nainen. Siitä huolimatta, että Frank jätti minut toisen naisen takia. Blondin. Agnes kääntyi minua vastaan varsinaisesti siksi, että Frankin lähdettyä minulla on nyt *hauskaa*. Minä *nautin* siitä, että elämässäni on uusi mies ja saan suudella häntä omalla takapihallani. Mitä minun Agnesin mielestä pitäisi tehdä nyt kun puolisoni on minut jättänyt? Pukeutua hyveellisesti mustiin ja pitää jalat ristissä, kunnes kaikki niiden välissä kuihtuu ja kuolee? Emme juurikaan enää juttele, mutta eipä siihen ole tarvettakaan. Tiedän jo muutenkin mitä hän talossaan puuhaa. Samaa kuin aina: sauhuttelee, katsoo ostoskanavaa ja keittää kasviksia ylikypsiksi.

Mutta pois se minusta, että häntä paheksuisin.

Kadun toisella puolella on kulmauksesta laskien ensimmäisenä Larry ja Lorelei Leopoldin sininen talo. He ovat asuneet täällä parikymmentä vuotta. Larry on äidinkielenopettaja läheisessä lukiossa, ja vaikken voi sanoa meidän olevan läheiset, me pelaamme yhdessä Scrabblea torstai-iltaisina, joten tiedän oikein hyvin, kuinka laaja sanavarasto Larrylla on. Leopoldien vieressä on talo, jossa Glen Druckmeyer kuoli. Se oli ennen vuokrattavana. Ja sen vieressä, suoraan minun taloani vastapäätä, asuu Jonas, 62-vuotias vanhapoika ja entinen laivaston SEAL-erikoisjoukkojen sotilas, joka muutti tänne kuusi vuotta sitten. Lorelei kutsui vähän aikaa sitten Jonasin minun talooni Scrabble-iltaan, mistä olisi kuulunut päättää ryhmän

kesken, mutta Jonas on osoittautunut erinomaiseksi lisäjäseneksi. Hän tuo aina pullon Ecco Domani -viiniä, hänellä on hyvä sanavarasto eikä hän yritä pujauttaa väliin vieraskielisiä sanoja, nehän on säännöissä kielletty. Täytyy myöntää, että hän on aikamoinen komistus. Valitettavasti hän tietää sen ja leikkaa etupihansa nurmen mielellään yläkroppa paljaana – vatsa sisään, rinta ulos, hauikset pulleina. En tietenkään malta olla katselematta, ja hän tietää senkin. Kun hän näkee minut ikkunassa, hän aina vilkuttaa, mikä saa Agnes Kaminskyn epäilemään, että meillä on vispilänkauppaa. Höpsistä! Minä olen ystävällinen kaikille naapureille, ja jos kadulle muuttaa uusia asukkaita, minä ilmestyn aina ensimmäisenä heidän ovelle hymyn ja kesäkurpitsaleivän kanssa. Ihmiset tykkäävät siitä. Kutsuvat minut kotiinsa, esittelevät lapsensa, kertovat mistä ovat muuttaneet ja mitä tekevät työkseen. Kysyvät, voisinko suositella hyvää putkimiestä tai hammaslääkärää. Vaihdamme puhelinnumeroita ja lupaamme tavata pian uudelleen. Sellaista minun korttelissani on aina ollut.

Kunnes Greenit muuttivat tänne.

He vuokrasivat keltaisen talon 2533, sen jossa Glen Druckmeyer kuoli. Se oli tyhjillään vuoden päivät, ja olen mielissäni siitä, että talossa viimeinkin asutaan. Ei ole koskaan hyväksi, jos talo jää pitkäksi aikaa tyhjilleen; se kuvastaa koko katua, vihjaa, ettei siellä viihdytä.

Sinä päivänä, jolloin näen Greenien vuokraaman muuttoauton, otan oitis pakastimesta yhden kuuluisan kesäkurpitsaleipäni. Sen sulaessa seison kuistilla ja yritän nähdä uudet naapurit edes vilaukselta. Ensimmäiseksi näen herran, kun hän laskeutuu muuttoautosta kuljettajan puolelta: pitkä, vaaleatukkainen, lihaksikas. Hän ei hymyile. Se on ensimmäinen yksityiskohta, jonka panen merkille. Eikö ihmisen pitäisi hymyillä saapuessaan

uuteen kotiinsa? Mutta hän katsastaa viileästi katua, kään-
telee päätään, silmät peiliaurinkolasien takana piilossa.

Vilkutan, mutta hän ei vastaa tervehdykseen vaan kat-
soo minuun. Lopulta hän nostaa kättään väkinäisesti,
ikään kuin hänen tietokoneaivojensa siru olisi analysoi-
nut tilanteen ja päätellyt, että vilkutukseen vastaaminen
on korrekti reaktio.

No hyvä on sitten, minä tuumin. Ehkä rouva on sävyi-
sämpää sorttia.

Nyt rouva tulee esiin auton oikeanpuoleisesta
ovesta. Hieman yli kolmenkymmenen, hopeablondi,
solakka, jalassa farkut. Hänkin katsastaa katua, mutta
nopein, nytkähtelevin liikkein kuin orava. Vilkutan
hänelle, ja hän vilkuttaa varovasti minulle.

Sen selvempää kutsua en tarvitse. Kävelen kadun yli ja
sanon: "Saanko ensimmäisenä naapurina toivottaa teidät
tervetulleiksi?"

"Hauska tutustua", rouva sanoo. Hän vilkaisee mies-
tään kuin pyytäisi lupaa sanoa muutakin. Tuntosarveni
ovat pystyssä, koska pariskunnan väleissä on jotain outoa.
He eivät vaikuta luontevilta toistensa seurassa, ja ajatuk-
seni siirtyvät heti siihen, miten monella tavalla avioliitto
voi epäonnistua. Puhun kokemuksesta.

"Olen Angela Rizzoli", minä esittäydyn. "Ja te olette...?"

"Minä olen, tuota, Carrie. Ja tämä tässä on Matt." Vas-
taus tulee änkyttäen, ihan kuin vaimo joutuisi miettimään
jokaista sanaa ennen kuin lausuu sen.

"Olen asunut tällä kadulla neljäkymmentä vuotta, joten
tiedätte keneltä kysyä, jos tulee lähistöstä kysyttävää."

"Kerropa vähän naapureistamme", Matt sanoo. Hän
vilkaisee heidän tonttinaapuriaan, sinistä taloa numero
2535. "Millaisia he ovat?"

"Ai jaa no, he ovat Leopoldit. Larry ja Lorelei. Larry

opettaa äidinkieltä lukiossa ja Lorelei on kotirouva. Näetkö miten hienosti he hoitavat pihaansa? Larry kitkee huolellisesti kaikki rikkakasvit. Heillä ei ole lapsia, joten he ovat mukavan hiljaisia naapureita. Teidän toisella puolellanne asuu Jonas. Hän palveli laivaston erikoisjoukossa, ja hänellä onkin melkoisia tarinoita siltä ajalta. Ja minun puolellani katua tonttinaapurina on Agnes Kaminsky. Hän jäi leskeksi jo kauan sitten eikä ole mennyt uudelleen naimisiin. Taitaa viihtyä omissa oloissaan. Olimme ennen parhaat ystävät, kunnes mieheni –” Huomaan jaarittlevani ja lopetan. Heidän ei tarvitse tietää Agnesin ja minun välirikosta. Agnes kyllä varmasti kertoo siitä heille kunhan ehtii. ”Onko teillä lapsia?” minä kysyn.

Yksinkertainen kysymys, mutta jälleen Carrie vilkaisee miestänsä kuin tarvitsisi luvan vastata.

”Ei”, Matt sanoo. ”Ei vielä.”

”Ette siis tarvitse lapsenvahtisuosituksia. Lapsenvah-teja alkaakin olla vaikea löytää.” Käännyn Carrieen päin. ”Minulla on kuule keittiössä sulamassa kesäkurpitsaleipä. Reseptini on tullut tunnetuksi, vaikka itse sen sanonkin. Tuon leivän ihan kohta.”

Matt vastaa molempien puolesta. ”Hyvin ystävällistä, mutta ei kiitos. Olemme allergisia.”

”Kesäkurpitsalleko?”

”Gluteenille. Vehnälle muun muassa. Olemme keliaa-kikkoja.” Hän laskee kätensä vaimon olalle ja ohjaa häntä etuovelle päin. ”No niin. Täytyy tästä käydä taloksi. Nähdään.” He kävelevät sisään ja sulkevat oven perässään.

Katson vuokrattua muuttoautoa, jonka takaovia he eivät ole vielä avanneet. Eikö yleensä kannettaisi tavaroita saman tien sisään? Minä ainakin ottaisin ensimmäiseksi esiin kahvinkeittimen ja vedenkeittimen. Mutta Carrie ja Matt Green ovat jättäneet kaikki tavaransa muuttoautoon.

Se seisoo kadulla visusti lukittuna koko iltapäivän.

Vasta pimeän tullen kuulen metallin kolinaa, ja kadun yli tähystäessäni näen Matt Greenin seisovan muuttoauton takaovella. Hän kiipeää sisään ja hetken kuluttua tulee luiskaa takaperin alas pahvilaatikoilla kuormattujen nokkakärryjen kanssa. Miksi hän odotti pimeän tuloon asti ennen kuin alkoi purkaa kuormaa? Mitä hän ei halua naapureiden näkevän? Autossa ei voi olla kovin paljon tavaraa, sillä häneltä menee purkamiseen vain kymmenen minuuttia. Hän lukitsee auton ja palaa sisälle. Siellä loistaa valot, mutta en näe mitään, koska kaihtimet on suljettu.

Niinä neljänä vuosikymmenenä, jotka olen tällä kadulla asunut, minulla on ollut naapureina alkoholisteja ja avionrikkojia ja yksi vaimonhakkaaja. Tai ehkä kaksi. En ole nähnyt täällä toista niin vaikeasti lähestyttävää parisuntaa kuin Carrie ja Matt Green. Ehkä olin liian tunkeileva. Ehkä heillä on keskinäistä kränää eivätkä he juuri nyt jaksakaan kohdata uteliasta naapurua. Voi olla täysin minun vikani, ettei meillä synkannut.

Minun on jätettävä heidät rauhaan.

Mutta seuraavana päivänä, ja sitä seuraavana ja sitä seuraavana en malta olla pitämättä silmällä taloa numero 2533. Näen Larry Leopoldin lähtevän aamulla kouluun. Näen Jonasin leikkaavan nurmikkoa ilman paitaa. Näen periviholliseni Agnesin sauhuttelevan kävellessään paheksuvasti taloni ohi, kuten hänellä on tapana kahdesti päivässä.

Mutta entä Greenit? He onnistuvat livistämään huomaamattani sisään ja ulos kuin haamut. Näen vain vilaukselta Mattin ajavan mustan Toyotan talliin. Näen hänen ripustavan yläkerran ikkunoihin sälekaihtimia. Näen FedExin tuovan heidän ovelleen paketin – kuriiri kertoo minulle sen tulleen BH Photolta New Yorkista. (On

hyvä tietää, että FedExin kuriiri on perso kesäkurpitsaleivälle.) En näe merkkejä siitä, että Greenit kävisivät töissä. He viettävät epäsäännöllistä elämää, tulevat ja menevät kaikesta päätellen miten sattuu, kuin olisivat eläkkeellä. Kysyn heistä Leopoldeilta ja Jonasilta, mutta nämä eivät tiedä sen enempää kuin minä. Greenit ovat arvoitus meille kaikille.

Olen kertonut kaiken tämän puhelimesta tyttärelleni Janelle, jonka luulisi olevan asiasta yhtä utelias kuin minä. Hän huomauttaa, ettei ole rikollista karttaa naapurua, joka pistää nokkansa muiden asioihin. Hän on ylpeä poliisinvainustaan, ylpeä siitä että haistaa, jos kaikki ei ole kohdallaan, mutta hän ei noteeraa äidinvaistoa miksikään. Kun soitan hänelle kolmannen kerran Greeneistä, hän menettää kärsivällisyytensä.

”Soita kun oikeasti tapahtuu jotain”, hän kivahtaa.

Viikon päästä kuusitoistavuotias Tricia Talley katoaa.

3

JANE

Kuplat leijuivat tuhkimopinkin linnan ohi muoviseen levämetsään, jossa merirosvojen arkku pursui jalokiviä. Merenneito, jolla oli lainehtivat punaiset hiukset, loikoili simpukankuorisängyssään ympärillään joukko ihailevia kuoriäyriäisiä. Vain yksi tämän vedenalaisen satumaan asukas oli oikeasti elossa, ja juuri sillä hetkellä se tuijotti veriroiskeen likaaman lasin läpi rikostutkija Jane Rizzolia.

”Aika hieno akvaario yhdelle pikku kultakalalle”, Jane sanoi. ”Hänellä taitaa olla täällä *Pienen merenneidon* koko porukka. Yhtä ainoaa sinttiä varten, joka vedetään pöntöstä alas viimeistään vuoden päästä.”

”Ei välttämättä. Se on huntupyrstö”, sanoi tohtori Maura Isles. ”Tuollainen kultakala voi teoriassa elää kymmenen tai kaksikymmentäkin vuotta. Vanhin tunnettu eli 43-vuotiaaksi.”

Jane näki lasin läpi vetisesti Mauran, joka oli kyyristynyt akvaarion toiselle puolelle tutkimaan 52-vuotiaan Sofia Suarezin ruumista. Jopa varttia vailla yhdeltätoista lauuantaina aamupäivällä Maura onnistui näyttämän hallitun elegantilta. Sitä temppua Jane ei ollut koskaan oppinut. Mauran mittatilaustyönä tehdyt housut ja bleiseri ja geometrisesti leikatut mustat hiukset eivät selittäneet

kaikkea, vaan Maurassa itsessään oli jotain. Useimmat Bostonin poliisit pitivät häntä pelottavana naisena, joka maalasi huulensa verenpunaisiksi ja käytti älykkyyttään suojakilpenä. Ja nyt tuo älykkyys oli keskittynyt lukemaan haavoista ja veriroiskeesta kuoleman kieltä.

"Ihan tosi? Voiko kultakala oikeasti elää 43-vuotiaaksi?" Jane kysyi.

"Katso netistä."

"Kuinka sinä satut tietämään jotain noin jonninjoutavaa?"

"Tieto ei ole koskaan jonninjoutavaa. Se on avain, joka odottaa oikeaa lukkoa avatakseen sen."

"No minä kyllä tsekkaan sen. Sillä kaikki minun kultakalani ovat kuolleet vuoden sisällä."

"En kommentoi."

Jane suoristautui ja kääntyi jälleen katsomaan täällä asuneen ja kuolleen naisen vaatimatonta kotia. *Sofia Suarez, kuka sinä olit?* Jane luki johtolankoja kirjahyllyiltä ja sohvapöydän kaukosäätimistä, jotka oli järjestetty säntilliseen ojenukseen. Siisti nainen, joka neuloi mielellään, sivupöydän aikakauslehdistä päätellen. Hyllyillä oli paljon sairaanhoidon oppikirjoja ja rakkausromaaneja: kokoelman kerännyt nainen näki työssään kuolemaa mutta halusi silti uskoa rakkauteen. Ja pieni nurkkapöytä oli koristeltu iloisen värisillä muovikukilla, ja pöydällä oli valokuva kuin alttarilla. Kuvassa hymyili mies, jolla oli pilke silmäkulmassa ja komeasti kaartuva musta tukka. Mies joka aavemaisesti viipyi edelleen kaikissa tämän talon huoneissa.

Kuolleen miehen muistoalttarin yllä seinällä olivat hääkuvassa nuorempi Sofia ja hänen puolisonsa Tony. Ilo oli kirkastanut heidän kasvonsa hääpäivänä. He olivat silloin varmasti uskoneet, että heillä olisi edessään paljon onnellisia vuosia, yhteisiä vanhenemisen vuosia. Mutta viime vuonna kuolema oli vienyt Sofialta puolison.

Ja viime yönä joku oli tullut ja murhannut lesken.

Jane kiersi etuovelle, jonka kynnyksellä oli stetoskooppi. Siinäkin oli verirosketta.

Hyökkäys alkoi tästä.

Odottiko murhaaja Sofiaa tämän tullessa illalla kotiin? Vai yllättyikö hän kuullessaan avaimen työntyvän lukkoon ja hätääntyi hoksattuaan, että hänet hetken päästä nähtäisiin?

Ensimmäinen isku ei tappanut Sofiaa. Hän oli vielä elossa. Vielä tajuissaan.

Jane seurasi lattian tahrineita verijälkiä, jotka kertoivat uhrin epätoivoisesta yrityksestä paeta hyökkääjää. Ne johtivat etuovelta olohuoneen poikki ja hiljakseen kuplivan akvaarion ohi.

Ja tähän ne päättyvät, Jane ajatteli katsoessaan lattialla makaavaa ruumista.

Sofia Suarez virui kyljellään laattalattialla jalat koukussa kuin sikiöllä kohdussa. Hänellä oli siniset sairaanhoitajan vaatteet ja paidassa kiinni nimilätkä: *S. Suarez, hoitaja*. Hänen murskautuneen pääkallonsa ympärillä oli verinen sädekehä, ja kasvot oli ruhjottu niin, että häntä oli mahdotonta tunnistaa. Surullinen jääne niistä kasvoista, jotka hymyilivät onnellisina hääkuvasta.

”Tässä roiskeessa erottuu jalkineenjäljen ääriiviivat”, Maura sanoi. ”Ja tuolla on osittainen kengänpohjan jälki.”

Jane kyyristyi tutkimaan jälkeä. ”Näyttää raskaan jalkineen jättämältä. Miesten kokoa 39 tai 40.” Jane kääntyi etuovelle päin. ”Sofian stetoskooppi on oven lähellä. Hänen kimppuunsa käytiin heti kun hän astui sisään. Hän onnistui konttaamaan tänne asti. Kiertyi sikiöasentoon, kenties yritti suojella itseään, suojella päätään. Ja mies löi häntä uudestaan.”

”Löysittekö astalon?”

”Emme. Millaista meidän pitäisi etsiä?”

Maura polvistui ruumiin viereen ja raotti varovasti vainajan tukkaa niin että hiuspohja näkyi. ”Haavat ovat selvärajaisia. Pyöreitä. Arvelen että kyseessä on kuulapäävasara.”

”Emme ole löytäneet minkäänlaista vasaraa. Veristä tai veretöntä.”

Janen kollega Barry Frost tuli esiin makuuhuoneesta. Hänen yleensä kalpeat kasvonsa olivat hälyttävän punaiset hänen poltettuaan ne eilen uimarannalla, koska ei ollut pitänyt hattua. Jane ei pystynyt katsomaan häntä irvistämättä. ”En löytänyt käsilaukkuja enkä puhelinta”, Frost sanoi. ”Mutta löysin tämän. Se oli makuuhuoneen pistorasiassa.” Hän näytti laturia ja johtoa. ”Vaikuttaa Apple-läppärim laturilta.”

”Missä läppäri on?” Jane kysyi.

”Ei ainakaan täällä.”

”Oletko varma?”

”Haluatko etsiä itse?” Se oli epätyypillisen äksy reaktio Frostilta, mutta ehkä Jane sai syyttää itseään. Ja palanut iho varmasti vaivasi Frostia.

Jane oli jo kiertänyt kaikissa huoneissa mutta kiersi nyt uudelleen jalkinesuojukset lattialla kahisten. Hän vilkaisi vierashuoneeseen, jonka sängyllä oli taiteltua pyykkiä – vaatteita ja liinavaatteita. Seuraavana oli vuorossa kylpyhuone. Pesualtaan alakaappi oli täytetty tavanomaisilla kasvovoiteilla ja muilla, jotka lupasivat mutta eivät taanneet ikuista nuoruutta. Lääkekaapin purkeissa oli pillereitä kohonneeseen verenpaineeseen ja allergioihin sekä puoli vuotta sitten vanhentuneella reseptillä ostettu purkillinen hydrokodonია. Kylpyhuoneessa ei näkynyt merkkejä siitä, että sitä olisi pengottu, seikka joka askarrutti Janea. Yleensä murtovarkaavat kävivät ensi töikseen

lääkekaapilla, ja hydrokodoni oli taatusti varastamisen arvoista.

Jane jatkoi isoon makuuhuoneeseen, missä näkyi lipaston päällä toinen kehystetty valokuva Sofiasta ja tämän miehestä joskus onnellisempaan aikaan. Elossa ollessaan. He seisoivat käsikynkässä uimarannalla, ja hääkuvan ottamisesta oli kulunut vuosia, joiden aikana he olivat saaneet sekä lisää ryppyjä että kiloja. Vyötärö oli paksumpi, naururypyt olivat syvemmät. Jane avasi komeron ja näki Sofian vaatteiden lisäksi Tonym pikkutakkeja ja suoria housuja yhä henkareissa. Kuinka tuskallista Sofialle varmasti olikaan avata komeron ovi joka aamu ja nähdä edesmenneen puolisonsa vaatteet. Vai oliko hän lohduttautunut sillä, että saattoi koskettaa miehensä vaatteita, nuuhkaista hänen hajuaan?

Jane sulki komeron oven. Frost oli oikeassa: jos Sofialla oli ollut kannettava Apple-tietokone, se ei ollut tässä talossa.

Hän siirtyi keittiöön, jonka työtasolla oli pusseissa tortillajauhoja ja kuivattuja maissinlehtiä, kenties tamaleihin. Muuten keittiö oli siisti, pinnat oli pyyhitty puhtaiksi. Sofia oli sairaanhoitaja; ehkä hän oli sairaanhoitajana luonnostaan tottunut pitämään paikat puhtaina. Jane avasi ruokakaapin ja näki hyllyillä hänelle vieraita mausteita ja kastikkeita. Hän kuvitteli Sofian työntävän ostokärryjä kaupan käytävillä ja suunnittelevan, millaista ruokaa laittaisi itselleen. Sofia oli asunut yksin ja todennäköisesti syönyt yksin, ja hyvin varustetusta ruokakomeroista päätellen saanut lohtua ruoanlaitosta. Jälleen yksi osa palapeliin, josta koostui Sofia Suarez, nainen joka nautti ruoanlaitosta ja neulomisesta. Nainen joka ikävöi edesmennyttä miestänsä niin kovasti, että piti komerossa hänen vaatteitaan ja olohuoneessa pientä muistoalttaria. Nainen

joka luki rakkausromaaneita ja rakasti kultakalaansa. Nainen joka asui yksin mutta ei kuollut yksin. Joku oli seisyyt hänen yllään ja pidellyt kädessään tappoasetta. Joku oli katsonut, kun hän oli vetänyt viimeiset kerrat henkeä.

Jane katsoi keittiönoven särjetyn ikkunan lasinsirpaleita. Murhaaja oli rikkonut ikkunan ja avannut sen kautta lukon. Jane astui sivupihalle, karulle sorakaistaleelle, jolla oli yksi tyhjä jäteastia ja hiukan soran läpi kurkistelevia rikkaruohoja. Sielläkin oli lasinsirpaleita, mutta soraan ei jäänyt jalkineenjälkiä, ja portti suljettiin pelkällä haalla, joka oli helppo avata ulkopuolelta. Ei valvontakameroita, ei murtohälytintä. Sofia oli kai tuntenut olonsa turvallisiksi tässä kaupunginosassa.

Janen puhelin soi viuluja kirskuttaen. Musiikki oli elokuvan *Psyko* teema ja veti hänen hermonsä kireiksi – parahiksi. Hän ei katsonut soittajan nimeä vaan hylkäsi puhelun ja palasi sisälle.

Sairaanhoitaja. Kuka nyt sairaanhoitajan murhaisi?

"Etkö sinä vastaa?" Maura kysyi Janen astuttua takaisin olohuoneeseen.

"En."

"Mutta äitisi soittaa."

"Juuri siksi en vastaa." Jane huomasi Mauran kohotaneen toista kulmaansa. "Se oli jo kolmas soitto tänään. Minä tiedän mitä hän aikoo sanoa. *Millainen poliisi sinä oikein olet? Eikö sieppaus kiinnosta sinua?*"

"Onko joku siepattu?"

"Ei. Joku tyttö sieltä läheltä on karannut kotoa. Hän on tehnyt niin ennenkin."

"Oletko varma, ettei kyse ole mistään vakavammasta?"

"Olen jo puhunut Reveren poliisin kanssa, ja pallo on heillä. Ei minun haluta sekaantuvan siihen juttuun." Jane katsoi taas ruumista. "On tarpeeksi muutakin mietittävää."

”Rikostutkija Rizzoli”, joku sanoi.

Jane kääntyi ja näki univormupukuisen konstaapelin seisomassa ovella. ”Niin?”

”Naapurien lapsenlapsi tuli juuri. Hän on valmis tulkaamaan, jos haluatte mennä naapuritaloon.”

Jane ja Frost astuivat ulos, missä aurinko paistoi niin häikäisevästi, että Jane pysähtyi hetkeksi räpyttelemään silmiään katsoessaan heitä odottavaa yleisöä. Jalkakäytävällä seisoi kymmenkunta naapuria. Heidän uteliaisuutensa oli herännyt poliisiautojen ilmaannuttua kadulle. Kun rikostekniikan pakettiauto pysähtyi partioautojonon perään, kaksi harmaatukkaista naista pudisti päätään ja painoi tyrmistyneenä käden suulleen. Täällä ei ollut sirkustunnelmaa, jota Jane usein kohtasi keskustassa, missä rikospaikat olivat ilmaista viihdettä. Sofian kuolema oli järkyttänyt syvästi hänen tuttaviaan, jotka nyt seurasivat hiljaisen surun vallassa Janen ja Frostin kulkua naapuritaloon.

Oven avasi nuori aasialainen nainen, jolla oli liitურaitahousut ja silitetty valkoinen paitapusero, huomiota herättävän muodollinen asu lauantaiaamupäivänä. ”Hän on poissa tolaltaan, mutta haluaa puhua kanssanne.”

”Oletko sinä hänen lapsenlapsensa?” Jane kysyi.

”Kyllä. Lena Leong. Minä soitin poliisille. Mummi soitti ensin hädissään minulle ja pyysi minua soittamaan poliisille, koska hän ei osaa kunnolla englantia. Olisin tullut jo aiemmin tulkaamaan, mutta minulla oli asiakastapaaminen keskustassa.”

”Lauantaina?”

”Jotkut asiakkaat eivät pääse tulemaan muulloin. Olen maahanmuuttoasianajaja ja edustan monia ravintolatyöntekijöitä. He ehtivät tulla toimistolle vain lauantaiaisnamupäivällä. Ei mahda mitään.” Lena viittoi heitä astumaan peremmälle. ”Mummi on keittiössä.”

Jane ja Frost kävelivät olohuoneen läpi. Siellä oli läpinäkyvällä muovilla suojattu ruutukuvioinen sohva, joka näytti upouudelta. Sohvapöydällä oli kivistä veistettyjä hedelmiä, jadenvärisiä omenoita ja ruusukvartsirypäleitä. Ne kiiltäisivät ikuisesti eivätkä pilaantuisi koskaan.

"Minkä ikäinen isoäitisi on?" Frost kysyi heidän seurattessaan Lenaa keittiöön.

"79-vuotias."

"Eikö hän osaa lainkaan englantia?"

"Voi, hän ymmärtää paljon enemmän kuin suostuu myöntämään, mutta hän ei kehtaa puhua englantia." Lena pysähtyi käytävässä ja osoitti yhtä seinälle ripustettua valokuvaa. "Tuossa me olemme, mummi, vanhempani ja minä kuusi-vuotiaana. Vanhempani asuvat Plymouthissa ja ovat moneen kertaan pyytäneet mummia muuttamaan heille, mutta hän kieltäytyy lähtemästä. Hän on asunut tässä talossa 45 vuotta eikä halua luopua itsenäisestä elämästään." Lena kohautti olkapäitä. "Hän on jääräpää. Minkäs teet?"

He löysivät rouva Leongin keittiön pöydästä. Hän istui kädet kasvoilla, hopeanharmaa tukka kampaamattomana kuin voikukan haivenpallo. Edessä oli teekuppi, josta nousi höyryn mukana jasmiinin tuoksua.

"*Nai nai?*" Lena sanoi.

Rouva Leong käänsi hitaasti katseensa vieraisiin. Hänen silmänsä punoittivat itkusta. Hän osoitti muita tuoleja, ja kolmikko istuutui, Lena isoäitinsä viereen.

"Lena, kertoisitko ensin, mitä hän sanoi sinulle puhelimesta?" Frost pyysi ottaessaan lehtiönsä esiin.

"Hän sanoi, että hän ja Sofia olivat aikoneet lähteä ulos tänä aamuna. Mutta kun mummi meni naapuriin ja soitti kelloa, Sofia ei tullut avaamaan. Ovi ei ollut lukossa, joten mummi meni sisään. Näki veren. Ja sitten Sofian."

"Mihin aikaan?"

Lena kysyi isoäidiltään, ja rouva Leong vastasi pääsämällä pitkän lurituksen kiinaa, mihin varmasti sisältyi muutakin kuin kellonaika.

"Hiukan ennen kahdeksaa", Lena sanoi. "Heidän oli tarkoitus paistaa yhdessä tamaleja. Yleensä he tekevät niitä tammikuussa, mutta silloin oli liian aikaista Tony'n kuoleman jälkeen ja Sofia suri vielä kovasti."

"Tarkoitatko herra Suarezia?" Jane kysyi. "Miten hän kuoli?"

"Aivoveritulppaan ja siihen liittyvään verenvuotoon. Hänet leikattiin, mutta hän ei herännyt. Hän oli kolme viikkoa koomassa ennen kuin kuoli." Lena pudisti päätään. "Hän oli mukava mies, kohteli mummia hyvin kauniisti. Kaikkia itse asiassa. Hän ja Sofia kulkivat käsi kädessä aina kävellessään kadulla. Kuin vastaviihityt."

Frost nosti katseensa vihkosta, johon oli kirjoittanut. "Sanoit että isoäitisi ja Sofia aikoivat paistaa tamaleja tänä aamuna. Miten he puhuivat keskenään?"

Lenan otsa rypistyi. "Anteeksi, en ymmärrä."

"Isoäitisi ei puhu englantia. Eikä Sofia ilmeisesti puhunut kiinaa."

"Heidän ei tarvinnut puhua, koska ruoanlaitto on oma kielensä. He katselivat ja maistelivat yhdessä. He laittoivat tämän tästä ruokaa toisilleen. Sofia tamaleja. Mummi herkullista häränhätäpataa."

Jane katsoi lieden vieressä olevaa maustehyllyä. Koelma oli aivan erilainen kuin Sofialla. Hän muisti kuolleen naisen keittiössä näkemänsä tortillajauhohopussit ja kuvitteli miten nämä naiset istuivat vierekkäin, käärivät maissijauhotyynyjä maissinlehtiin, nauroivat ja pulisivat eri kielillä mutta ymmärsivät toisiaan täysin.

Jane katseli, kun rouva Leong pyyhki kasvojaan – toiselle poskelle jäi märkiä viiruja – ja ajatteli omaa äitiään,

joka myös piti tiukasti kiinni itsenäisyydestään ja asui yksin. Ja ajatteli kaikkia muita naisia, jotka tässä kaupungissa viettivät yöt yksin kotonaan. Naisia, jotka pelkäsivät kuulevansa särkyvän lasin kilinää ja vieraita askelia.

"Kuuliko isoäitisi viime yönä mitään poikkeuksellista? Puhetta tai melua?" Jane kysyi.

Ennen kuin Lena ehti tulkata rouva Leong pudisti jo päätään. Selvästikin hän ymmärsi kysymyksen. Hän vastasi lurittelemalla taas pitkään kiinaa.

"Hän sanoo, ettei kuullut mitään, mutta hän menee nukkumaan kymmeneltä", Lena tulkasi. "Sofialla oli sairaalassa iltavuoro ja hän tuli yleensä kotiin yöllä puoli kahdentoista tai kahdentoista maissa. Mummi nukkuu siihen aikaan." Lena piti tauon, kun rouva Leong puhui taas. "Hän kysyy, tapahtuiko se silloin. Heti kun Sofia tuli kotiin."

"Oletamme niin", Jane vastasi.

"Oliko se ryöstö? Lähistöllä on nimittäin tehty murtoja."

"Milloin?" Frost kysyi.

"Yksi tehtiin muutama kuukausi sitten seuraavassa korttelissa. Aasukkaat olivat nukkumassa, kun se tapahtui, eivätkä heränneet koko aikana. Sen jälkeen isäni asensi mummin oviin uudet turvalukot. Sofia ei tainnut laitattaa sellaisia." Lena katsoi Janea ja sitten Frostia. "Niinkö siinä kävi? Yllättikö hän murtovarkaan?"

"Talosta on hävinnyt tavaraa", Jane sanoi. "Käsilaukku ja matkapuhelin. Ja mahdollisesti kannettava tietokone. Tietääkö isoäitisi, oliko Sofialla läppäriä?"

Taas puhuttiin nopeasti kiinaa. "Kyllä", Lena sanoi. "Mummi sanoo Sofian käyttäneen sitä keittiössä viime viikolla."

"Voisiko hän kuvailla sitä? Minkä värinen, minkä merkinen?"